

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно 1 „ — „
для заграниці 20 рублів або
40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр.
в бюрі газет Л. Горовіца в
Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня крім неділі і ру-
ських свят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация
„Буковини“ находить ся в
Чернівцях (ул. Петровича
ч. 2.)

Оголошення приймає ся за
оплатою 6 кр. від стрічки;
а в „Надїсданім“ по 10 кр.
від стрічки.

В СПРАВІ ЕМІГРАЦІЇ.

Для перестороги тих селян, що хочуть все ще помимо всяких рад добромислячих людей емігрувати з краю, як се навіть у нас на Буковині проявило ся, подаємо лист емігранта, котрий вернув з Америки.

Михайло Заторекий з Кійданець, збараского повіта, котрий дня 6-го лютого с. р. покинув рідний край і виїхав до Парани в полудневій Америці, вернув дня 15-го с. м. до краю і зголосивши ся в ц. к. старостві так розповів:

Заохочений вістями, які ходили о Бразилію, постановив я разом з жінкою і трьома дітьми поїхати до того краю. Я продав отже цілу свою посілість т. є. хату, около 3 і тричверти моргів поля, корову і всі движимости разом за суму 650 зр. та виїхав в подорож через Відень без паспорту. Зараз по приїзді до Відня заведено мене до незнамого мені по імені агента, ділаючого в імені Ф. Міслера з Бреми, котрому я заявив, що хочу їхати до Парани. Під агентом доручив мені карту корабельну, за котру я заплатив готівкою 246 зр., і виїхав мене в дорогу. По дванадцяти днях приїхав я до Бреми. Там підручники Міслера, що ждуть на подорожних на двірці, завели мене до его бю-

ра. Міслер випитував мене, куди я хочу їхати, а я відповів на то виразно, що хочу їхати до Парани, куди поїхало вже багато емігрантів в Галичині. Міслер толкував мені, що в Парані підсоне дуже шкідливе, земля неурожайна, а спека убійча; радив мені їхати до Нової Георгії (в Сполучених Державах північної Америки, на півночі від півострова Флориди), де в его колонії многим людям з Галичини знаменито веде ся. При тім показав мені пробку чорної землі, яка там знаходиться, і представив рисунки всіляких будівель та казав, що буду зовсім вдоволений. Я дав ся намовити і зложив титулом доплати суму 50 зр. і спускаючись на обіцянку Міслера виїхав з Бреми в дорогу до Нового Йорку.

Там завели мене до Міслерового спілки, агента Н. Кремера. Кремер повторив обіцянку Міслера, зробив зі мною письменну угоду, котрої змісту я не розумів, казав зложити 5 доларів (12 зр. 50 кр.) і заявив, що в колонії в Георгії дістану 50 акрів (35 і пів морга) урожайної землі, а на загосподароване дадуть мені мулів, знаряди і потрібну скількість збіжжя на засів. Прибувши до Георгії застав я нову колонію, рід хутора (фільварку), в котрім мешкав дозорець Кремера і Міслера, та кілька пустих хаток; одну з тих хаток віддав мені дозорець на мешкане.

На другий день по приїзді виїхав я на поле і зараз переконав ся, що завів ся в свої надії: землі урожайної не було зовсім, лиш білий і жовтий пісок з камінчиками. Отже я пішов до дозорця і спитав, де та управна ріля, котру мені обіцявано, а він мені відповів: „Ти, видно, думав, що тут копають готове золото“.

Кілька днів перебув я без занятя; здавало ся мені, що в колонії очікують приїзду ще більше емігрантів. Наконєць приїхала одна родина зі станіславського повіта. Дозорець виїхав з нами, щоби випукати і визначити по 50 акрів землі, котру ми мали управляти. Мимо блукання через цілий день по незміримих лісах, дозорець не міг вишукати призначеної для нас землі і аж на другий день взяв собі якогось англійського інженіра, котрий ту землю відшукав. Був то великий сосновий ліс, в котрім ми мали лишити ся. Дозорець сказав нам, що маємо поставити собі хати, викорчувати ліс, і розпочати управу землі. Крім того зажадав від нас по 70 доларів (175 зр.) від кожного, щоби нам закупити мулів, знаряди і збіжжя на засів, що Міслер і Кремер обіцяли доставити без заплати. В виду того заявили ми, що не лишимо ся в колонії, бо ми виділи, що там не дамо собі ради. Дозорець, видячи, що не відступимо від свого, обіцяв нам користний заробок і завів нас до якогось плянтатора ба-

Вирок смерті.

Свідчий судия мав вже багато досвіду в своїм заводі, однак доси не стрівив ще обжалованого, котрий мав би такий тупий позір, з котрого очий визирала би така рівнодушність, як у в'язня, що его спровадили саме до арешту. Він спер ся на слугу. Вкінці встав на крісло і дивив ся безмисльно наперед себе. На питання судії спочатку не відповідав. Однак по хвили, ніби пробуджуючись зі сну, шепнув беззвучним голосом:

— Мушу зібрати мисли... тільки дві минуть... а скажу все... Так... все...

Він закрив лице долонями; урядник чекав терпеливо. По хвили опустил руки, випростував ся, лице прибрало вираз благого супокію, властивого деяким вмираючим.

— Пане судия — сказав — знаєте, що я признав ся до злочину з власної волі. Тепер подам подробиці чину, що по часті є актом справедливости. Боронити себе не буду, ані оскаржувати, бо бажаю справедливого осуду, по правді. Нехай судії осудять: то не був звичайний злочин, нехай узгляднять обставини, зменьшуючі вину. Перепрашаю, я відбіг від предмету. Зрештою не розходить ся о мій погляд, тільки о причини злочину і товаришуючі ему обставини.

Відіхнув глибоко і говорив дальше.

— Я знав вже від кількох літ, що мое здо-

ровле сильно підупало. Мій домовий лікар, мимо всяких старань і сумлінного догляду мене, здвигав раменами, ставав безрадним. Дятого постановив я перед шістьма місяцями удати ся о пораді до славного лікаря, професора, знаменитости, авторітету, котрий лічив лише богатих і високопоставлених людей. Мене огорнуло горлячкове бажане, дізнати ся, чи можна мене вилічити, чи може я мушу задля тої хвороби згинути. Я рішив ся вимусити рішучу відповідь: так або ні, бо здавало ся мені, що скорше можна знести певність, хоч би і страшну, як непевність, котра мною метала би. Аби дізнати ся правди, пішов я на клініку д-ра Галера. Не без радий виїхав д-ра Галера, бо він вславив ся правдомовністю, що доходила до безоглядности, і щирістю, котра робила его діагнозу непомильною. В падолисті в похмурий день прийшов я на клініку. Довго я ждав, поки мене допустили. Ніколи не забуду того дня. Бачу велику салю, горсточку молодих медиків, підсадовату постать Галера, его проникливі чорні очі, що звернули ся до мене з допитливим виразом. Серце било ся в грудях в тривозі. Невиразними словами пояснив я ціль мого прибуття, неохитну волю дізнати ся о правдивім стані моєї хвороби. Галер хотів перервати мені, але я не зважав на се; говоривем скоро, благав его, закликав сказати мені правду, неокрашену правду, хоч би і найгіршу. Галер став нетерпеливий і забурмотів:

— Перестаньте галюкати; інші також потребують моєї поради. Я вас обшукаю, а коли

буду питати, прошу відповідати мені коротко а докладно.

Я замовк; сказали скинути сурдут і камізолу. Неспокій очікування уступив, але натомість зродило ся почуте страху; я стратив відвагу, коли лікар почав мою збоїду груди пально і докладно обшукувати та оглядати. Затрівожило мене те похиле наді мною ество, для котрого я був річною, котре казало обертати ся то в право то в ліво, котре мене обмацувало, вислухувало, важило мою животність, шукало страшну тайну моєї хвороби. Страшне почуте! Оглядини тревали довго, така сумлінність не передсказувала доброго осуду. Скінчив і задумав ся. О, тепер я не жадав вже розвязки загадки, був бим его благав о затаєне правди. Грізба впила свої кігті в серце, а прецінь, коли він знов до мене обернув ся, нагле, під впливом магічного примусу, мимоволі — я вибелкотав: „Пане професор... прошу о правду... о чисту правду!“ Він завагав ся — студенти почали шептати, скупчили ся. Хвативем Галера за руку, плакав, закликав его, кидав ся як бжезвільний. Лице професора прибрало знов вираз знетерпеливства, очі заискрили ся, відтрусив мене і сказав:

— Досить того, прошу заберіть ся!

Шалений відповів я ему простакувато. Професор почервонів, жилка на чолі виступила виразно, а він засичів:

— Хочеш правди?... Ще шість місяців будеш доживати...

Шість місяців! Я цофнув ся, ноги задро-

вовни. Той обіцяв нам платити денно по 50 до 60 центів і дати до уживання п'ять акрів города. Ми працювали там через кілька неділь, але плянтатор не платив нам нічого готівкою, лиш давав поживу. При обрахунку, котрого ми ледви допросилися, показалося, що ми не лиш нічого не заробили, але ще й кожний з нас завинив плянтаторови по кілька або кільканайцять доларів. Відданий нам город, на котрім сонце все випало, плянтатор відобрав і розділив помежи прибувчих робітників. Коли тимчасом прибуло більше родин, постановили ми з оставшоюся ще готівкою вернути до Нового Йорку до Кремера.

Прибувши там жалувались ми перед ним, що з его вини зазнали такого заводу і страти, та жадали, щоби нас відослав до Парани. Кремер представляв нам знов, що там о много гірше, і радив, щоби ми удалися до міста Марханосіті (?), де в фабриці або в копальні вугля можна заробити по 2 долари на день. Ми увірили і поїхали до Марханосіті в надії, що заробимо бодай тільки, аби оплатити подорож до краю. В тім місті застали ми багато тутешніх родин, котрі нам сказали, що вже від 2 і 3 місяців не мають ніякого заробку, бо найшло дуже багато робітників. Пересиділи ми там кілька днів на ласці тутешніх людей, вкінці якийсь незнакомий пан, що говорив по польски, змилував нас над нами, зібрав для нас кількадесять доларів і відіслав нас до Нового Йорку та велів нам піти з жалобою до австро-угорського консуля. Ми так зробили, а за посередництвом консуля відіслав нас Кремер на власний кошт до Бреми і обіцяв, що Міслер відішле нас з Бреми до краю і винагородить нашу страту. В Бремі Міслер не хотів спочатку платити нам подорожжя, але вставилися добрі люди і він вкінці купив білети до Тернополя та обіцяв відшкодоване по 100 зр. кожній родині на руки зверхности громадської. Також обіцяв, що наші пакунки, т. є. постіль і біле пришле на місце. Доси не дістав я ні пакун-

ків ні відшкодованя, але уважаю себе щасливим, що вернув до краю, хоч цілком зруйнований. Додаю, що коли я прибув до колонії Міслера в Георгії, то написав лист до матери на руку о. духовного з Кійданець. В тім листі я описав свою подорож, згадав, що маю дістати 50 акрів землі, але не згадував, що мене так завели. За кілька тижнів одержав я від о. духовного відповідь, в котрій було жадане, щоби я доніс, як мені поводить ся, яка там земля, що на ній родить ся. Той лист відчитав я дозорцеві плянтації, але що не хотів смутити матери, то не відписував. Коли я вернув до Кійданець дізнався я, що о. духовний одержав лист з Георгії, що захвалявав і описував тамонні відносини як найліпше, а крім того намаляв, щоби ще 20 родин приїхало. Очевидно що той лист написав дозорець. На щасте о. духовний не голосили о нім в громаді.

Схаменіть ся, будьте люди!

Виділ львівської „Народної Ради“, котрої головою п. Романчук, і місцевий комітет вічевий в Станіславові, з бущим послом п. Гуриком і о. Єронимом Барішем на чолі, скликали 3-го вересня повітове віче до Станіславова. Програма віча містила реферат п. Романчука: „О положенню руского народу і надходячих виборах до ради державної“, п. Осипа Гурика: „О катастрофі ґрунтові“, і о. Баріша: „О просвітно-економічній стані руского народу в станіславівськ. повіті“.

Народні віча можуть бути важною підмогою до освідмлення національно-політичного, як і економічного подвигнення народу, наколи они поставлять собі єю задачу і переводять її розумно, консеквентно і поважно. На жал в останніх літах окрім кількох віч економічно-господарських, скликуваних товариством „Просвіта“ і політичного віча, скликаного львівською „Народною Радою“ літом 1892 р. в Станіславові, на котрім ухвалено „Народну Програму“, стали народні віча в Галичині у великій часті видівнею партийних пристрастей, особистих амбіцій і поганих напастей, а се очевидно не тільки розминає ся з важною задачею народного віча, не доводить народних

мас до свідомости, не виховує їх в національно-політичній напямі, не уздоровлює і не зміцнює народного організму, а навпаки вносить в народні маси розлад і деморалізацію, розбиває, розстроює, а тим і ослабляє народний організм.

На згаданім в горі станіславівськ. вічу повітовім 3-го с. м. склали ся такі події, що повинні відкрити очі всім, що хоч троха тверезо розуміють дивити ся на наші народні відносини, повинні навести щирих і честних людей до поважної задуми, як поступати супроти тих проявів, що ведуть нарід до крайної деморалізації, пхають его неминучо у пропасть.

Не будемо на сім місці подавати справозданя з сего віча, а остановимо ся на однім епізоді і загальнім вражінню, яке він викликав на вічу і в краю, а ствердили се вже і вісти подані в часописах і приватні письма, які ми в сій справі одержали і з Станіславова і з інших сторін краю.

По промові п. Романчука про положене руского народу, виступив редактор радикальної „Громади“ др. Трильовський з нападиною бесідою, в котрій між иншими з питоною ему брутальністю зневажив найвишого достойника рускої церкви, С. Е. Кардинала Сембратовича, пачуючи его зрадником народу руского в прияві значного числа селян і доволі численного духовенства (з місцевих станіславівських священників не було нікого на вічу). Коли сама про себе така зневага і обида, якої допустив ся др. Трильовський також печатно в своїй „Громаді“, накидуваній безплатно селянам, єсть подією доси безприкладною, то без міри гіршого значіння набирає она, виголошена перед лицем зібраних священників, світської інтелігенції рускої і численного селянства, скликаного на публичні збори.

Ся напасть викликала голосний протест священників оо. Струтинського з Ямниці і Каратницького з Загвіздя. Замітно однак, що не вважали своїм обовязком виступити проти такої зневаги першого князя рускої церкви аранжери віча: ані голова „Народної Ради“ п. Романчук, ані члени повітового комітету: п. Гурик і о. Баріш, ані председатель збору др. Олександр Кульчицький з Коломиї. Коли дру Трильовському перебили вічовики его промову і він не міг знов прийти до слова, председатель віча заявив, що актом куртоазії єсть вислухати гадки другого, яка-б она не була, а описля забрати слово і спростувати. Се єсть одностороннє зрозумінє свободи слова; а чи-ж не єсть актом куртоазії, візвати до порядку того, що обиджає неприємних, котрі не можуть забирати слова і спростувати гадок висловлених?!

жали, слова завмерли на устах. Невеликим кроком я вийшов, не взяв навіть реценти з собою. Задеревіне уступило на вільнім воздуху. За те розпростер безграничний страх свої чорні крила. Немов злочинець, котрого суспільність без милосердя вирікає ся, почув я вирок смерті! Видав его чоловік, мій ближній! Світ став ся для мене трупарнею, в котрій буду в ожиданю смерті, нидіючи від тривоги, числити тижні, дні і години, які мене ділять від мого кінця.

В будучині... Боже! в будучині... Я кинув оком на улицю, она переповнена житем. Небо вияснило ся, в золотім блиску сонця проходили ся гарні жінчини з заманюючим усміхом на устах. Світє, який ти красний! Они всі не знали будучини. Я один, одинокий почув правду. Нужденний жебрак, збіднілий робітник бачить надію, будучину!... Пане судия, ті почуття не оставили мене вже. Они гнобили мене в сні, стали при мені на яві. Я був сам з собою, мое „я“ відділило ся в мені, хтось вмерав в мені повільно, хтось чужий, а прецінь то я!

Вязень замовк, він вдихав воздух. Очи стали ему слупом, піт виступив перлами на чоло, спливав по висках, волосє було вогке. Тихо, але виразно він дальше тягнув.

— Спочатку, може через місяць, розпучливого стану душі я не здивав ся з д-ром Галером. Я думав о нім холодно, як о чімсь чужім, далекім; однак пізнійше наступила зміна, коли гнів і ненависть злучили ся з рознукою, коли до страху перед смертю ще наступила жадова

підмсти. Передо всім зненавидів я своїх своїх, що ніби дбали о мене і опікували ся мною, тих облесників, котрі з істеричністю чекали на епадщину. Зненавидів також єусідів, знайомих і перехожих, бо мені здавало ся, що они кикують собі з мого страшного положеня. І тоді припімнув я собі д-ра Галера. Его поступок здавав ся мені бути кпинями. Др. Галер прибрав вид ката, деспота, котрий надужив своєї пшутки, збезчистив єї гарне післанництво. Він нужденний засудив мене правдиво по трусливому на смерть! Серце корчило ся в безсильнім гніві, в убійчій жадові підмсти. Вуючи ся в безсонних ночах на ліжку, я без упину повтарав: Ти став перед ним безсильний, безрадний, опущений. Він знав, що окрім рештки життя позістала тобі лише іскра надії. Він то знав, а прецінь трунув тебе без милосердя в некло вічного, смертельного страху. Як легко він міг тебе обманути правдоподібністю виліченя!...

Мій кінець повинна випередити підмста. Я думав, що чиню акт справедливости і зроблю велику прислугу иньшим нещасливим, котрим грозить засуд д-ра Галера, коли его страчу.

Прощу вірити, що я боров ся з тою гадкою довго. Уже-ж я сам жадав правди і вимушив єї. Дарма! Розсудок, а не пристрасть, переконував мене чим раз більше, що др. Галер надужив свого післанництва і переступив границю своїх прав, що нічо на світі не услагодить мужа науки, котрого задачею є зменшати терпіня, лічити. Непохитне постановленє доспіло. До чину! Я купив револьвер, написав

свою последню волю, бо хотів збавити себе життя. Сим разом я пішов не на клініку, а до помешканя д-ра Галера. Чекав довго, але я не змінив свого постановленя. Коли я станув перед моїм катом, завагаєм ся на хвили. Він дивив ся на мене пропикливо і пробував мене, хотів заглянути в мою душу. А що? подумав я, чи близький я гробу? Може скажеш мені то знов, повториш вирок смерті? Серце забило ся, мене поривав гнів, а він був холодний мов лід. Запитав спокійно:

— Чого пан хочуть?...

— Нікчемнику — скрикнув я — не пізнаєш твоєї жертви, засудженого на смерть? Не приходжу по лікарську раду, перед тобою стоїть судия!

Він зблід, цофнув ся, але пристрастний з природи, вмить стямив ся і гнівно крикнув:

— Прощ, прощ, бо закличу слугу... Рукою діткнув ся електричного дзвінка. Я зрозумів, що тільки одна хвилинка є моя. Блисквично я розібрав причини, котрі домагали ся смерті лікаря. Виразно і ясно стала переді мною будучина, стали наслідки. — Не хочу говорити неправди, я робив все свідомо.

Я підніс револьвер, вимірів. Три вистріли, три кулі прошибли груди д-ра Галера. Я не відчув ані жалю ані страху. Я міг втіти з помешканя. Ні, пан найліпше знають, я віддав ся самий в руки справедливости.

Іс.

Др. Трильовський виправді описав заявив, що говорив о С. Ем. Кардиналі не як о голові рускої церкви, але яко о політику (так подає *Дьяло*). Чи-ж се змінє саму справу, чи ні. Романчук, Гурик, др. Ол. Кульчицький і о. Баринш думають, що наколи они мають інші політичні погляди, вільно їм доводити до такої поганої обиди і зневаги найвищого достойника рускої церкви? Чи думають, що такі віча і такі напасти можуть освідомити і двигнути руский нарід до ліпшої долі? Чи аранжери віча думають двигнути руску справу народну тим способом, що на вічах будуть того або сего, що ріжнить ся від них політичними поглядами, але щиро і горячо працює для народу після свого розуміння, — пиятувати зрадником, відсуджувати его від честі і слави? Ні, панове, не туди дорога веде до поправи долі руского народу! Таке поступоване вносить лише деморалізацію в маси народу, розлад і розстрій в руску суспільність, знеохоту поміж тих, що могли-б своїми способностями послужити народній справі. З такою політикою не згодить ся ніякий щирий Русин-народовець і даючи вираз без сумніву всім здоровомислячим і поважним людям рускої суспільности, закладаємо рішучий протест проти зневаги і обиди, яку нанесено найвищому достойникови рускої церкви, а тим і щирим почуванням руского народу!

(З Пrawdи).

НОВИНКИ.

Чернівці, дня 12-го вересня 1896.

Є. В. Цісар дарував погорільцям громади Косова 1,000 зр. за поможі; для бідних в Крисовичах жертвував цісар 200 зр., а для Мостиска: на фонд бідних 300 зр., на товариство ім. Ісуса 150 зр., на сторожу огню 100 зр. і на реставрацію костела 500 зр.

Міністер рільництва гр. Ледебур приїжджає завтра зрано до Чернівців. Первістно хотів міністер довший час побути в Галичині, але мабуть аж 20-го с. м. поїде туди. По інспекції на Буковині поїде міністер впрод до Стрия, аби бути присутнім при отвореню нової рільничої школи.

З бук. кр. ради шкільної. На засіданю з дня 9-го с. м. розширено 1-кл. школу в Новім Солонці на 2-кл.; іменовано уч. Николая Спинула в Чорнім Потоці надучителем при 2-кл. школі в Брідку; уч. в Раранчу Анто́на Сино́ка перенесено до Чорного Потока; директорови низшої гімназії в Чернівцях Вінцентова Фаветманови, проф. Єротеви Пігулякови і уч. Олені Никитович признано четвертий, а мол. уч. в Чернівцях Фердинандови Гопови перший п'ятилітний додаток; іменовано д-ра Рахміля Сеґалього суплентом при гр. пр. реальній школі в Чернівцях, а уч. музики Івана Горнера уч. музики при гімназії і гр. пр. реальній школі в Чернівцях; окрім того полагоджено менше важні справи.

Надгорода за заслуги. Повітове товариство учителів в Сереті іменувало інспектора і референта при кр. раді шкільній, проф. Омеляна Поповича за его великі заслуги около народного шкільництва на Буковині почесним членом того-ж товариства. У вівторок явила ся у п. інсп. Поповича депутация, зложена з членів серетської повітової ради шкільної Бемера і Одовійчука та надучителя Сейфerta з Німецьких Терребешт, щоби вручити так поважаному інспекторови диплом почетного члена. Сей знак вдячності учительства серетського повіта, в котрім п. Попович був свого часу повітовим інспектором, нехай буде для пов. п. інспектора відрадою за ті напасти, на які можуть здобути ся лише несовістні вороги нашого народу, а разом добре заслуженою надгородою за мозольні труди около народного шкільництва на Буковині.

Відзначене впр. архимандрита о. Іларіона Филиповича. В неділю, дня 30-го с. м. передав в заступництві краевого президента радовецкий староста Роттенбург впр. архимандритови Филиповичови комтурний хрест ордера Франц Йосифа. Перед селом очікувала старосту бандерия і

завела его серед звуку дзвонів і вистрілів з моздрів до гарно окрашеного монастиря. Там відправив впр. архимандрит Калінеску богослуження в сослуженю багатьох священників, при котрій були присутні начальники державних і автономічних урядів, настоятелі шкіл і корпорацій з Радівців, гр. пр. священники з околиці, родина відзначеного і величезна товпа народу. По богослуженю забрав слово староста і в гарній промові підніс відзначене впр. архимандрита Филиповича, чим цісар дав поновний доказ своєї ласкавости для цілої гр. пр. церкви і відзначив разом ціле православне духовенство. По передачі відзнак відмовив відзначений о. архимандрит ще молитву за здоровле цісаря. Описав відбув ся в сали монастиря пир, підчас котрого держано багато тоа-стів в честь цісаря, президента краю, впр. архимандрита і православного духовенства.

Супленти в середніх школах галицьких перенесені, а іменно в гімназіях: Василь Винар з академічної (рускої) гімназії у Львові і Северин Волянський з Золочева до І-ої (польської) гімназії в Перемишлі, Іван Мануляк з Коломиї до II-ої (рускої) гімназії в Перемишлі, Осип Буржинський з Коломиї і Мар. Баранський з Самбора до Станіславова, Мар. Коцовський з Бучача і Осип Вербіцький з Станіславова до Самбора, Василь Грицевич з академічної гімназії у Львові до Бережан, Володимир Полотницький з академічної гімназії у Львові до Ярослава, даліше перенесені: Дом. Желяк з гімназії в Золочеві до реальної школи в Станіславові, Конр. Рафаловський з реальної школи у Львові до гімназії в Тернополі. Суплентами іменовані: Іван Копач в академічній (рускій) гімназії у Львові, Климентій Глібовицький при гімназії в Тернополі; а заступником старшого учителя при мужескій семінарії учительській в Самборі іменований Василь Вонсович.

Про австрійську раду державну телеграфують до Slow-a Polsk-oro, що она зараз по отвореню буде розвязана, а нові вибори відбудуть ся в жовтні. Виправді не подає згадана польська газета, звідки дістала ту телеграму; однак після наших інформацій, які ми дістали з Відня, немає сумніву о такім намірі центрального правительства. Зрештою півурядова віденська Presse про-стуге рішучо ту поголодку.

Кваліфікаційні іспити для народних учителів розпочнуть ся в Станіславові дня 30-го с. м.

Посольські справоздання буде складати пос. др. Густав Ромковський, а то: в Стрию дня 18-го, в Дрогобичу дня 19-го, а в Самборі дня 20-го с. м.

Посвячене нової православної церкви відбуде ся завтра в Кімполонзі.

Не пхай ся, де тебе не треба! Властиво оно виглядає дуже сьмішно, коли Русини так трохи приглянуть ся, як то о них журять ся чужі люди. У нас в Чернівцях пишуть про Русинів люди, котрі о рускій мові, о житю-бутю нашого народу і его потребах не мають найменшого поняття. Та коби лише писали, що ось таке а таке стало ся, то ще можна би їм простити. Але ні, они беруть ся давати провідиром народу ради і науки, що і як робити для народу. Таке стало ся в четвер черновецькій Bukowinaer Rundschau. Взяв ся редактор-жидок писати о потребах руского народу та наплів такого, що поглянеш на него з милосердем та засьмієш ся над тою зарозуміlostію. Ні, панове з редакції Buk. Rundschau, коли хочете про щось писати, то треба передовсім ту річ розуміти, а не так собі от пускати в світ небиліцу. Чи може ваші читачі таке люблять? А що провідирі руского народу мають робити, то вже лишть їм та не блямуйте ся з вашими сьмішними радами! Чого пхати ся, де вас не треба!?

Другий раз цвітуть дерева, а то черешні, вишні і яблука в Лужанах, Шипинцях і Зеленові, отже саме в тих громадах, що недавно тому найгірше потерпіли від сильного граду.

Сумні часи для православних священників настали тепер на Буковині. Що року окінчує споре число питомців духовну семінарію, але нема вже місць для них. Всі парохії обсажені, вільні сотрудиництва вже можна на пальцях по-

числити. Питомців аж тоді висвячують, коли оженять ся. Отже тепер нема вигляд скоро дістати посаду, тож питомці не женять ся і вичікують ліпших часів. Кривда понадеякам! А консистория рішила сего року прийняти до духовної семінарії всего штирох окінчених гімназістів.

З Ріо Жанейро наспіла сумна вість, що дня 3-го с. м. упокоїла ся там по короткій недужі на жовту фебру Павліна з Ганкевичів Волянська, жена о. Івана Волянського, котрий, як відомо, виїхав сего літа з д-ром Семирадским до Бразилії, яко делегат галицького відділу краевого, до розслідування відносин в Бразилії, а покійна вибрала ся туди з своїм мужем.

Жінки винні! В останніх часах збанкрутувало кілька фабрик біциклів в Америці. Знатки тамошних відносин доказували, що до банкрутства дійшло в наслідок японської конкуренції, бо японські фабрики кинули на американські торги множество біциклів о много дешевших від американських. Тимчасом ті знатки помилили ся. Іменно один американський лікар видав брошуру, в котрій доказує, що виною згаданих банкрутств суть — жінки. Він і багато інших лікарів переконали ся, що у пристрасних біциклістів погане дуже рука. Она замість розростати ся вздовж, грубіє і стає подібна до руки коваля. Коли жінчини то побачили, охолів їх запал до біциклів, они перестали їх вживати, а наслідок був той, що американські фабрики стали банкрутувати.

Рідке замовлене. Дня 28-го липня с. р. Іван Чорніта зі Скали над Збручем, будучи „при фантазії“, закартував — як каже — перед Мошком Шварцбахом, фактором від всяких інтересів, що ему треба на короткий термін его котів для брата до Америки до магазинів і що він (Чорніта) дає по короні від штики кождому, хто ті коти ему доставить. Шварцбах — яко фактор від всього — сейчас підняв ся доставити і в протягу тижня то за гроші то з помочю хлопців роздобув з міста і околиці 98 штук котів різної масти й подоби і запер в герметичнім хлівці, а Чорніту візав, щоби собі коти відобрав і умовлену належитість виплатив. Чорніта, не сподіваючись такого обороту річі, закрутив, що се був жарт, і не хотів котів відобрати, в наслідок чого Шварцбах коти випустив на місто, а Чорніту пізав о 98 корон перед п. к. суд повітовий в Борщеві. При розправі багательний замичував повномочник Чорніти, що після умови коти мали бути самі білі і „делікатні“ і що „менажерія“ зібрана Шварцбахом, складаючи ся з диких і різномаситих примірників, не відповідає умові. Однак коли Шварцбах запряг, що такого „пункту“ в умові не було, признав судія Шварцбахови 28 зр. титулом відшкодованя і кошти процесу. Однак сей на око світлий інтерес не вийшов і Шварцбахови на здоровле, бо від того часу, де покаже ся на ярмарку, увесь нарід кличе за ним „а кота!“ і жиди, мавкаючи, відгоняють его від факторовани, а бідний Шварцбах клене день і годину, коли то підняв ся доставити котів до Америки.

Ювілей тютюну може відбутися в сїм році. В 1496 р. пізнав іспанський монах Роман Пано, котрий брав участь в виправі Христофа Колумба, тютюнову рослину на острові Гаїті, в околиці званій Табаґо. О ужитку тої рослини дізнав ся він перший з Європейців від Індійців. Спершу привезено тютюн до Європи як лік, і аж пізніше стали его уживати до куреня і нюхання. Таким чином вже від 400 літ тують ся Європейці нікотиною.

Телеграми „Буковини“.

З дня 12-го вересня 1896 року.

Відень. На першій засіданю осінньої сесії австрійської ради державної предложить міністер фінансів Біліньський бюджет на 1897 р. і вигодо-сить свое експозе та подасть деякі відомости про стан переговорів в справі австро-угорської угоди.

Триєст. Вчора приймав президент міністрів гр. Бадені ріжні депутатії. Президентови

торговельної палати обіцяв г-р. Бадені прискорити справу залізничної до Триєсту. Урядників запевняв г-р. Бадені, що зробить все, що в його силах, для добра урядників, від котрих за те жадає совісної праці і послуху супротив своїх наставників.

Тропава. В містах вибрано до союму 6 лібералів, 1 німецького націонала. У Вагштат прийде до тіснийшого вибору між двома лібералами.

Брікс. Вночі вода наново виступила в копальні Appahilf через гаті. Положене прикрі.

Приватна клінічка хірургічна

(Приватна лічниця операційна)

Д-РА СТ. КВЯТКОВСКОГО

емерит. оператора ц. к. хірург. клініки університетської
Білрота-Гуссенбавера у Відні
находить ся

в Чернівцях, уліця Мецгера ч. 25.

В справі приймає хорих і інших інформацій треба удавати ся до управителя приватної клініки **Д-ра Квятковского** в Чернівцях, уліця ратушева (дім Вішоффера.) (39—100)

Відзначене на краєвій виставі в р. 1894 почетним дипломом ц. к. міністерства торгівлі.

Краєве товариство ткацке

„PRZADKA“

(ПРЯХА)

в Коросні

поручає Пов. П. Т. Публиці свого виробу чисто льняні зв'язні з доброти, ручно ткані

ПОЛОТНА КОРЧИНЬСЬКІ

від найгрубших до найтоньших веб і біле столове о взорі квітковім і адаманковім;

також доставляє матеріалів на комплектні і найдешевші

ВИПРАВИ СЛЮВНІ.

Замовлення просимо надсилати просто до Коросна (почта, телеграф і станція залізнична в місті).

Прібірки і цініки на жадає оплатно і відворотною поштою. (4—52)

П. Т.

Отсим маю честь повідомити шановних вибіратель, гостей і публику, що я перебрав істнуєчий доси під фірмою

АНТІН ТАБАКАР і ГАІНА

склад корінних товарів, вин і делікатесів

— (заснований 1812 р.) —

а окрім того

АГЕНТУРУ і СКЛАД РІЛЬНИЧИХ МАШИН

з днем 1-го липня с. р. і буду дальше вести під моєю власною фірмою

СТЕФАН ГАІНА.

При сій нагоді складаю сердечну подяку за довіре, оказане так часто попередній фірмі, і прошу уклінно, мати те саме довіре на дальше і для мене, при чім запевняю, що все старатиму ся задоволити шановних гостей добірними товарами найліпшого сорта, низькими цінами і уважною услугою.

Прошу о часті замовлення і пишусь з поважанем

Стефан Гаїна.

Пам'ятайте на Народний Дім
в Чернівцях!

Для школярів!

Товариство „Просвіта“ при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвящеників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, красно оправлені о позолоченими берегами, можна купити в канцелярії товариства у Львові в ринку ч. 10, по слідуєчій ціні:

Розкази про сили природи 20 кр., Оповідання о житю сьв. Бориса і Гайба 20 кр., Повістки для дітей 27 кр., Сестра 15 кр., Байки 22 кр., Істория Руси ч. I. 25 кр., Істория Руси ч. II. 23 кр., Лен і конопля 24 кр., Рогата худоба 45 кр., Про живодоти і дїси 20 кр., Венямин Франклін 16 кр., На досьвітках 22 кр., Серед ледового моря 25 кр., Жите сьв. великомученика і лікаря Пантелеймона 20 кр., Дрібна птиця господарська, а великі гроші 20 кр., Відкрите Америки 22 кр., Звірята шкідні і пожиточні 42 кр., Перекотиполе, повістка, 18 кр., Кирило і Методій 22 кр.

Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр., в лучшій оправі, а) хребет подотняний і золочений хрест а переду 25 кр., б) ціла оправа подотняна, береги золочені і золочений хрест а переду 35 кр.

Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1-10, 1-30, 1-60, 1-80 зр.

В рускім товаристві педагогічнім, уліця академічна ч. 8, у Львові, можна також дістати на премії для учеників слідуєчі видання:

Образкові видання. Зьвіринець 10 кр., Гостинець 10 кр., Забавки 10 кр., Менажерия 10 кр., Робінзон 40 кр., Квіточка 20 кр., Віночок 20 кр., Кобзар Тараса Шевченка 20 кр., Гете-Франко: Лис Микита 50 кр., Мірон: Пригоди Дон Кіхота 40 кр.

Видання без образків. Читанка ч. I, II, III, IV. оправні 20 кр., без опр. 10 кр., Вязанка желань 10 кр., Хемія Роское 40 кр., Учитель на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 2 зр., Давінок на р. 1890, 1891, 1892, 1893, 1894 по 4 зр., Ів. Левіцький: Попались. Різдвяні сцени 10 кр., Вол. Шухевича: Записки школяра 20 кр., О. Нижанковський: Батько і мати, двослів для дітей з фортеціном, 10 кр., Леоніда Гайбова: Байки 5 кр., В. Чайченка: Олеся; Комар; Грицько по 5 кр., Дума про княгиню Кобзаря 5 кр., Дніпрової Чайки: Казка про сонце та его сина; Писанка по 5 кр., М. Лисенко: Тече вода з-під явора. Двослів з фортеціном. 10 кр., Мапа етнографічна Руси-України 20 кр., Гордієнко: Картагінці і Римляни 20 кр., Юлій Верне: Подорож довкола землі 60 кр., Барановський: Приписи до іспитів 20 кр., Молитвенник народний, в подотню оправлений, 20 кр., д-ра Л. Кельнера: Коротка істория педагогії 60 кр.

Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

Рух поїздів залізничних

важний з днем 1-го мая 1896 після середно-європейского годинника.

Приходять	П о ї з д и						Відходять	П о ї з д и									
	поспішні			особові				поспішні			особові			мішані			
до Чернівців							з Чернівців										
З Відня, Кракова, Львова, Станіславова, Коломиї і Снятина	1128	.	.	657	1028	550		До Снятина, Коломиї, Станіславова, Львова, Кракова і Відня	347	.	.	941	1029	538			
З Букарешту, Яс, Сучави, Гайбоки	329	.	.	912	1000	523		До Гайбоки, Сучави, Яс, Букарешту	1203	.	.	717	1048	616			
З Новоселиць, Садагури	1113	950	До Садагури, Новоселиць	430	631
до Львова							зі Львова										
З Відня, Кракова	130	510	.	655	930	955		До Кракова і Відня . . .	250	1100	440	955	645				
З Букарешту, Сучави, Чернівців, Станіславова .	955	.	.	613	728	201		„ Підволочиск	211	600	.	930	1045				
З Підволочиск	230	1005	.	805	510	.		„ „ з Підзамча	225	614	.	948	1112				
З „ на Підзамче	218	950	.	742	445	.		„ Чернівців, Сучави, Яс, Букарешту	610	.	.	1025	245	1015			
Зі Стрия.	1210	8	150		„ Стрия	522	935	722			
З Белзця	800	545	.		„ Белзця	915	705				
Зі Скольного і Стрия	1010	.	.		„ Скольного і Стрия	305			
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	845	.	.	.		„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	840			

Підчеркнені числа означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-європейський час ріжнить ся від львівського о 36 мінут, а від черновецького о 44 мінут; коли на залізници є 12 год., то на львівськім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецькім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях.

За редакцію відповідає **Др. Василь Дутчак.**

З друкарні „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

